



LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS VNS ESQUELLOYS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

EL MES DELS AMORS



—Si vuelvo de Cuba incólume.... mus casemos enseguida.
—¿Vols dir que una se 'n pot refiar de vosaltres? ...

CRONICA

Allà ahont menos se pensa salta... un compositor. No sempre ha de saltar una llebra destinada a morir al primer tret; devegades es un artista que fá de cassador ab un acert extraordinari, ficantse l'èxit al sarró, entre la sorpresa general del públich desprevingut.

Tal es lo que ha succehit ab l'òpera *Artús* estrenada á *Novedats* lo dimecres de la senmana passada.

Apuntin un nom á la llista dels qu' están destinats á ser alguna cosa.

¿Preguntan quin nom?

El de Amadeo Vives.

Aixís com el moviment se demostra caminant, lo talent de un compositor se posa de relleu, sometent á la sanció del públich alguna de las sévas obras: de la proba'n naix lo judici, y en lo judici públich, quan es favorable y unánim, enfonza sas primeras arrels, l'arbre fructuós de la reputació artística.

Amadeo Vives es molt jove, y ben poch festejadores del èxit comensan com ell ab tan bona fortuna. Saludemlo, donchs, com una hermosa esperança.

L'autor del *Artús* es un desheretat. Sos pares eran forners de Collbató, un poble de pessebre pintorescament agrupat al péu de las penyas montseratines. Allá vá transcorre la seva infancia: l'escola de primeras lletras de Collbató es l'únich establiment d'ensenyansa que ha pogut freqüentar. No cal extranyarse de que ab una base de instrucció tan restringida haja pogut arribar fins á compondre una òpera, qu' está cridant avuy l'atenció del públich: los rossinyols de las ubagas de Montserrat no van á estudi y maravellan ab sos cants deliciosos.

Amadeo Vives vingué sent encare noy á Barcelona: tenia bona veu y comensá á cantar en algunas escolanías. Qui conega la música que acostuma á executar-se en las nostras iglesias, difícilment s'explicará com en una atmósfera tan enrarida puga expandirse una vocació. Y no obstant, la de Amadeo Vives, sens dupte per ser i nata, per formar en ell una especie de segona naturalesa triunfá dintre de aquella pobresa, de aquell raquitisme de medis. Los arbres de bona sava plantats en un lloch estret y ombriu, veuréu que s'estiran fins á trobar la llum del sol. Aquest es lo cas del autor de *Artús*.

Orfe de pare y mare, sense recursos, havént-sela de campar renosament, donant lliçons, escrivint obras d'encàrrech, lluytant ab sa cama y son brás deformats pel raquitisme, apart de algunas curtas lliçons que li donaren los mestres Pedrell y Joseph Ribera, tot lo que sab, s'ho deu á sí mateix.

Llegint y estudiant, observant y sentint, formant-se un gust y un criteri, comunicant sas juvenils efusions á altres companys somniadors com ell mateix, los uns músichs, los altres alumnos de la Universitat, apayvagant ab la febre del ideal, las miserias y escassedats de la vida material, es com ha anat des-sarrollant las envejables condicions de son talent, es com ha anat enfilantse, al igual que l'arbre, fins á trobar la llum del sol.

Y hem de confessar que'l primer fruyt de aquest arbre es exquisit.

Al constituhirse l'actual companyia lirica de *Novedats*, Amadeo Vives signé contractat com á mestre de coros.

—Jo també tinch una òpera—li digné al empresari—una òpera en sis actes y un epílech.

—Escúr-sila y mirarém de posarla—li digueren.

Per lo regular los que comensan á escriure pel teatro no pecan may de curts. En aquest cas se trobaren Trulló y Planas, autor del libre, y l'Amadeo Vives, encarregat de posarlo en música. La llegenda del rey *Artús*, novelisada per Walter Scott, té tela no per una òpera sola sino per una trilogia completa pel istil de las de Wagner. Signé necessari retallar y refundir, y á pesar de tantas eliminacions, encare té un excés de materia. Se sol dir que lo que abunda no danya; pero aquest aforisme no té aplicació al teatro, ahont la abundancia excessiva pot ser causa de fastidi y de fracas.

No 'ns proposém examinar lo libre, que si bé abunda en excelents situacions musicals, té en cambi defectes de alguna monta, com el de resoldre 'ls dos actes primers ab duos amorosos algun tant cohibits, que constituheixen dos situacions sino enterament idénticas molt consemblants.

En cambi l'acte tercer té molta pasta: dels dos quadros de que's compon, podrian fer-se'n dos magnífichs actes. En lo quadro primer esclata ab gran vigor dramátich la continguda passió de Lancelot y Genoveva, á la qual posa fi la soptada presencia del rey *Artús*. La situació es magnífica, lo treball del músich, admirable, y allí es ahont se va resoldre l'èxit de l'òpera.

Com si no n'hi hagués prou ab aquest duo suggestiu, l'*intermezzo* basat en una cansó popular de la terra, armonisada ab una gran riquesa de tons, forma una página hermosa, qu'es á la vegada que una realitat artística una bella esperança de la possibilitat de que tinguém òpera catalana.

Segueix la gran escena del torneig, precedida de la delicadíssima cansó del trovador que'l públich aplaudeix ab entusiasm, al sentirhi 'ls perfums de nostras flors boscanas.

Y per últim, en l'epílech, tan ben concebut, com magistralment desarrollat, s'hi ven la ma de un mestre, que sense reminiscencias, ni imitacions, conservant sempre un istil propi, segueix ab aplom y seguretat las retjadas del colós de Bayreuth.

¿Qué mes se necessita per triunfar?

L'èxit insegur y fret dels dos actes primers, se determina potent en lo tercer y en l'epílech, precisament allá ahont lo libre li ofereix situacions teatrals mes claras y vigorosas. Se diria que'l compositor s'ha anat creixent en lo seu treball, cobrant novas forsas al avansar. En los combats, es l'esfors y l'acert dels últims moments els que decideixen la victoria.

No criticaré jo al compositor per haver posat música catalana á una llegenda com la dels caballers de la Taula rodona, que transcorra en un país del Nort. Amadeo Vives desitjava ensenyar lo que sent respecte á música, y lo que d'ell hi ha qu'esperar, lo día que puga disposar de un bon libre apropiat á sos gustos y preferencias regionalistas.

Ho ha conseguit... y al alcan-sarho se 'ns ha anunciat com l'autor de l'òpera *Canigó*.

Allá es ahont esperém veure'l... ¿No hi haurá una empresa á Barcelona que's presti á satisfer la legítima espectació dels flarmónichs, donant amparo á l'obra que un compositor de verdader talent, ha forjat ab tant carinyo, al calor de la fé y del entusiasme?

P. DEL O.

ÍNTIMA (!)

Anant un d'excursió al Coll va caure ab tan poca gracia,